

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 12 iulie 2018

cu privire la o propunere de regulament privind acoperirea minimă a pierderilor pentru expunerile neperformante

(CON/2018/32)

(2019/C 79/01)

Introducere și teme juridic

La 20 și 24 aprilie 2018, Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene solicitări de emitere a unui aviz cu privire la o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 575/2013 2013 în ceea ce privește acoperirea minimă a pierderilor pentru expunerile neperformante ⁽¹⁾ (denumit în continuare „regulamentul propus”).

Competența BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 127 alineatul (4) prima liniuță și pe articolul 282 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, întrucât regulamentul propus conține dispoziții care intră în competența BCE, inclusiv misiunea Sistemului European al Băncilor Centrale de a contribui la buna desfășurare a politicilor promovate de autoritățile competente în ceea ce privește stabilitatea sistemului financiar, în conformitate cu articolul 127 alineatul (5) din tratat, și misiunile încredințate BCE în conformitate cu articolul 127 alineatul (6) din tratat privind politicile în domeniul supravegherii prudențiale a instituțiilor de credit. În conformitate cu articolul 17.5 prima teză din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Observații generale

BCE susține regulamentul propus, care face parte din pachetul de măsuri al Comisiei Europene privind expunerile neperformante din Uniune. Aceste măsuri au apărut după adoptarea „Planului de acțiune pentru abordarea creditelor neperformante în Europa” ⁽²⁾, document cuprinzător aprobat de Consiliu la 11 iulie 2017. Regulamentul propus este menit să ofere soluții pentru posibilele riscuri generate de acumularea în viitor a unor expuneri neperformante pentru care nu s-au constituit provizioane suficiente. Regulamentul propus reprezintă totodată o parte importantă a eforturilor Uniunii de a reduce și mai mult riscurile din sistemul bancar. Pentru mai multe motive, soluționarea nivelurilor ridicate de expuneri neperformante a reprezentat una dintre prioritățile BCE în materie de supraveghere încă de la instituirea Mecanismului unic de supraveghere ⁽³⁾. În primul rând, expunerile neperformante afectează bilanțul băncilor, diminuându-le profitul. În al doilea rând, expunerile neperformante produc confuzie pentru bănci și reprezintă pierderi de resurse ale băncilor. În al treilea rând, expunerile neperformante subminează încrederea investitorilor în bănci. În plus, analiza efectuată intern de BCE arată că, în ultimii ani, băncile cu niveluri ridicate de expuneri neperformante au acordat cu regularitate mai puține împrumuturi decât băncile cu o mai bună calitate a creditului, furnizând în consecință mai puțin sprijin firmelor și gospodăriilor și economiei în general ⁽⁴⁾. În plus, nivelurile ridicate de expuneri neperformante constituie probleme de natură macroprudențială și deseori afectează sistemele economice în întregime.

⁽¹⁾ COM(2018) 134 final.

⁽²⁾ Disponibil pe website-ul Consiliului, la adresa www.consilium.europa.eu

⁽³⁾ A se vedea discursul susținut de Danièle Nouy, președintele Consiliului de supraveghere al BCE, și Sharon Donnery, președinta Grupului la nivel înalt al BCE privind creditele neperformante, „Introductory remarks to the public hearing on the draft addendum to the ECB guidance to banks on non-performing loans” (Declarații introductive la audierea publică privind proiectul de completare a orientărilor BCE adresate băncilor cu privire la creditele neperformante), Frankfurt pe Main, 30 noiembrie 2017, disponibil pe website-ul BCE privind supravegherea bancară la adresa www.bankingsupervision.europa.eu

⁽⁴⁾ A se vedea „European banking supervision three years on” (Supravegherea bancară europeană la trei ani de la implementare), discursul de deschidere susținut de Mario Draghi, președintele BCE, la a doua ediție a Forumului BCE privind supravegherea bancară, Frankfurt pe Main, 7 noiembrie 2017, disponibil pe website-ul BCE la adresa <https://www.ecb.europa.eu>

Trebuie observat că regulamentul propus nu se aplică expunerilor neperformante ale instituțiilor de credit care datează dinaintea de 14 martie 2018 și, prin urmare, în conformitate cu concluziile Consiliului European cu privire la „Planul de acțiune pentru abordarea creditelor neperformante în Europa”, acesta nu privește stocurile existente de expuneri neperformante.

BCE apreciază clarificarea inclusă în regulamentul propus privind faptul că mecanismul de protecție prudentială pentru expunerile neperformante, instituit prin regulamentul propus, nu împiedică autoritățile competente să își exercite competențele în materie de supraveghere în conformitate cu legislația aplicabilă. Mai exact, în ciuda aplicării acestui mecanism de protecție prudentială, BCE poate, de la caz la caz, să stabilească faptul că expunerile neprudențiale ale unei anumite instituții de credit nu sunt garantate suficient și să facă uz de competențele sale în materie de supraveghere prevăzute de cadrul Pilonului 2 ⁽⁵⁾.

2. Observații specifice

2.1. Definiția unei expuneri neperformante

În sensul acoperirii minime a pierderilor, regulamentul propus introduce definiția unei expuneri neperformante în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁶⁾. Această definiție se bazează pe conceptul expunerii neperformante prevăzut de Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei ⁽⁷⁾, aplicat pentru raportarea în scopuri de supraveghere. În acest context, BCE apreciază faptul că această definiție a unei expuneri neperformante include toate tipurile de expuneri neperformante, în special expunerile de tip retail.

2.2. Calcularea cerinței de acoperire minimă

BCE apreciază simplitatea cerinței de acoperire minimă care, în principiu, se bazează pe numărul de ani care au trecut de la clasificarea expunerii ca neperformantă și pe garantarea sau nu a expunerii. Această simplitate va menține la niveluri rezonabile eforturile pe care bancile și supraveghetorii vor trebui să le depună pentru a îndeplini această cerință, asigurând totodată o abordare fermă, dar corectă și echilibrată, a chestiunii expunerilor neperformante.

Pentru a stabili cuantumul acoperirii insuficiente aplicabil pentru expunerile neperformante care urmează să fie dedus din elementele de fonduri proprii de nivel 1 de bază, instituțiile trebuie să multiplice expunerile neperformante cu factorul aplicabil prevăzut în regulamentul propus. BCE susține calibrarea factorilor aplicabili în temeiul regulamentului propus. În special, există o acoperire procentuală de 100 % pentru o expunere neperformantă negarantată care se aplică din prima zi a celui de al doilea (probabil al treilea) an. Pentru o expunere neperformantă garantată se aplică o acoperire de 100 % din prima zi a celui de al optulea (probabil al nouălea) an după clasificarea expunerii drept neperformantă, în cazul în care întârzierea la plată a debitorului depășește 90 de zile.

În ceea ce privește expunerile garantate, instituțiile de credit ar trebui să poată valorifica „în timp util” ⁽⁸⁾ protecția creditului de care dispun. Dacă garanțiile reale nu au fost valorificate după câțiva ani de la data la care expunerea-suport a fost clasificată drept neperformantă, este rezonabil să se considere că acestea nu sunt eficiente și expunerea să fie considerată negarantată din punct de vedere prudential.

2.3. Cerințe de raportare în materie de supraveghere

BCE înțelege că cerințele relevante de raportare în materie de supraveghere prevăzute de Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 vor fi modificate pentru ca autoritățile competente să poată monitoriza respectarea de către instituții a regulamentului propus. În plus, BCE invită Comisia să analizeze dacă nu ar trebui introdusă în Regulamentul (UE) nr. 575/2013 o cerință de raportare cu privire la respectarea de către instituții a cerinței de acoperire minimă.

⁽⁵⁾ Articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudentială a instituțiilor de credit (JO L 287, 29.10.2013, p. 63) prevede că: „În scopul exclusiv al îndeplinirii atribuțiilor care îi sunt conferite în temeiul articolului 4 alineatele (1) și (2) și al articolului 5 alineatul (2), BCE este considerată, după caz, autoritatea competentă sau autoritatea desemnată a statelor membre participante, în conformitate cu dreptul relevant al Uniunii”. În acest context, a se vedea articolele 97 și 104 din Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudentială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (JO L 176, 27.6.2013, p. 338) și articolul 16 din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013.

⁽⁶⁾ Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudenciale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

⁽⁷⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 680/2014 al Comisiei din 16 aprilie 2014 de stabilire a unor standarde tehnice de punere în aplicare cu privire la raportarea în scopuri de supraveghere a instituțiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 191, 28.6.2014, p. 1).

⁽⁸⁾ A se vedea de exemplu articolul 194 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013.

2.4. Consultarea BCE

BCE ar dori să reamintească Parlamentului și Consiliului că va trebui să fie consultată din nou în cazul în care, pe cursul procedurii legislative, regulamentul propus este modificat în mod substanțial față de versiunea cu privire la care BCE a fost consultată ⁽⁹⁾.

În cazul în care BCE recomandă modificarea regulamentului propus, propunerile de redactare specifice însoțite de o explicație în acest sens se regăsesc într-un document tehnic de lucru separat. Documentul tehnic de lucru este disponibil în limba engleză pe website-ul BCE.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 12 iulie 2018.

Președintele BCE

Mario DRAGHI

⁽⁹⁾ A se vedea, de exemplu, Hotărârea Curții de Justiție din 15 iulie 1970, ACF Chemiefarma/Comisia, cauza 41/69, ECLI:EU:C:1970:71, punctul 3; Hotărârea Curții de Justiție din 4 februarie 1982, Buył/Comisia, cauza 817/79, ECLI:EU:C:1982:36, punctul 1; Concluziile avocatului general Fennelly din 20 martie 1997, Parlamentul/Consiliul, C-392/95, ECLI:EU:C:1997:172, punctul 15; Hotărârea Curții de Justiție din 11 noiembrie 1997, Eurotunnel SA și alții/Seafrance, C-408/95, ECLI:EU:C:1997:532, punctul 46; Hotărârea Curții de Justiție din 25 septembrie 2003, Océ van der Grinten, C-58/01, ECLI:EU:C:2003:495, punctele 100 și 102.